

יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

ראש השנה

עלון מס': 383

אני אשם

פעמים על כל דבר שאנחנו עושים, ולנסות לנתח את זה מכל הכוונות. ולפעמים המחשבה הזו מלנה אותנו כמה ימים, גם אם הטעות לא הייתה כל כך גדולה. לדגמא, אם קרה ומישהו פגע בנו אפילו פגיעה עדינה, אנו יכולים לחזור עם עצמנו על מה שקרה לנו כמה פעמים, ועוד כמה פעמים לספר את זה לאחרים. הפגיעה הופכת לכואבת יותר מהחזרות הכלתי פוסקות שעוברות לנו בראש.

סבה נוספת הגורמת לנו לחשוב כל הזמן אשמים היא צורת הגדילה שלנו. אם אנחנו מרגישים אשמים בכל דבר, נראה שההורים או המורים שלנו נהגו להאשים אותנו במצב הפלפלי בבית, כיון שאנחנו מבזבזים הרבה כסף, בלכלוך שבא בגללנו בבית, או שחסר המשמעת בפתה נובע בגללנו. ואף אם רק החברים שגדלנו אתם היו תמיד מאשימים אותנו, זה מספיק בשביל לגרם לנו, בתור ילדים, לגדל ולהאמין שעצם קיומנו בעולם מהוה אשמה - 'חבל שבאתי לעולם'. ילד שגדל עם הרגשת אשמה עצמית בכל דבר, זה רודף אותו כל החיים, זה לא נעלם ממנו אף פעם. גם לאחר שהוא יתחנן הוא ירגיש אשמה על החסרונות שימצא ביולדים שלו, בזוגיות שלו וכדו'.

הרצון לשלמות חלק עקרי בבגיה זו נובע מהרצון שלנו להיות משלמים, התחושה שמלנה אותנו כל הזמן שצריך לעשות הכל בצורה משלמת, הזוגיות - צריכה להיות משלמת, הפרנסה - צריכה להיות משלמת. במריבה הראשונה שלנו אנחנו מרגישים אכזבה עצומה מעצמנו - 'איך נכשלתי?'. בכל פעם שנתקל בקשיים בפרנסה, נתאכזב מעצמנו - 'איך לא הצלחתי?'. כשיהודי כזה הולך לישן בלילה, אין לו ספוק כמעט מאף דבר שעשה במהלך היום, מפני שהוא לא עמד בצפיות הגבוהות שלו, ואז הוא מתחיל להאשים את עצמו, וכמוכן - הוא בכלל לא שמח... 'שמחתי' פרושה 'ספוק' - שאנחנו מרגישים ספוק במעשי ידנו, שאנחנו מרגישים ספוק כמה שיש לנו. כשאנחנו מרגישים ספוק - אין לנו שמחה, ובמקום שאין שמחה - נכנסת חלילה העצבות.

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן "בחסדך בטחתי".

הקדמה לפני שאתחיל לכתב פרק זה, חשוב לי לציין נקדה קטנה - הפרק הזה שונה משאר הפרקים, ולכן יכול להיות שלא תמצאו את עצמכם בתוכו. פרק זה לא נכתב עבור כלם, כפי ששמו מעיד עליו, אלא רק עבור אותם אנשים המרגישים כל הזמן - 'אני אשם'. על כל דבר רע שקורה להם - הם מלקים את עצמם, אחר כל דבר שהם עושים - הם אומרים לעצמם: 'כלתי לעשות את זה טוב יותר, כמה טפש אני, אין סכוי שאצליח'. וכן הם חיים בתחושה מתמדת, שכל דבר רע שקורה - זה בגללם.

אגב, יש אנשים החושבים בדיוק ההפך, אף פעם הם אינם מאשימים את עצמם - אפילו שבאמת רק הם אשמים. כשהם עוברים עברה או פוגעים באחרים, הם יודעים להצדיק את עצמם ואת מעשיהם. אנשים כאלו אכן צריכים לנסות לבדק את עצמם קצת יותר, וכדאי להם להתיעץ עם רב או חבר לפני כל פעולה שהם עושים ואחריה, אף אם היא נראית בעיניהם פעולה חשובה, מפני ששקול הדעת שלהם יכול להיות מטעה.

לצערנו, אנחנו יכולים להתקל באנשים שעוברים עברות, ויכול להיות חלילה שהם אפילו גונבים מאחרים. בכל זאת יש להם מן 'שלוה פנימית', ולפעמים הם אפילו מרגישים צדיקים לפני ה' יתברך. לאנשים כאלו אני חייב להקדים, כי פרק זה אינו מיעד עבורם כלל. אנשים כאלו צריכים לבדק את עצמם ולדעת שהם צריכים להבין שאף הם עושים טעויות, ולפעמים הם אשמים.

אבל אנשים ישרים אלו שבאמת אינם אשמים, ורק בטעות הם חיים בהרגשה תמידית שכל דבר שאינו חיובי - הם אשמים, ראיתי להקדיש פרק זה, ואולי אצליח לעזור להם מעט לשנות את ההרגשות המטעות שלהם, ובזכות ה' הם יתחילו להרגיש עם עצמם טוב ונעים.

מדוע זה קורה להם? הסבה למחשבה זו נובעת מצורת הנפש שחנן אותנו הבורא יתברך. כלומר, יכול להיות בתוכנו סוג של כפיתיות עצמית, והיא יכולה לגרם לנו לחשוב כמה

זמני השבת
הזמנים לפי לוח "אור החיים"

י-ם	ת"א	חיפה	ב"ש
18:30	18:28	18:29	18:29
19:20	19:18	19:19	19:19
20:05	20:02	20:04	20:04

כניסה: 18:29
יציאה: 19:19
ר"ת: 20:04
בירושלים: לנוהגים 40 דקות 18:10

- מאמר השבוע
- הנהגות מרן
- שאלות ותשובות
- דוד המלך
- לאשת ההיל
- פנינים מהפרשה
- מוסר עם סיפור
- פניני הדף היומי
- שמירת הלשון

יש לכם שמחה במשפחה?
ברית. חתונה. בר מצוה.

ידועה המנהל לקיים סעודות ערים באותו זמן לאנשים שחיי להם במחיר של 400 ש"ח הנותנת ב"סעודת" החי נשמחים להכיל למעלה מ-1000 נוסעים אצלנו להחלטה

להשתתפות חיגור: 03-8000770

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת לברכה לרפואה והצלחה בטל: 03-8000770 פרטי ח-נ לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

שאיפות

תמיד מִן אמו"ר
 זצוק"ל בְּשִׁיחוֹתָיו לְבָנֵי
 וְשִׁיבְתָנוּ מְעוֹדָד וּמְחַזֵּק
 לְדָבָר אֶחָד: לְהִיּוֹת
 שְׂקוּעִים בְּלִמּוּד, וְלִשְׂאֵף
 לְדַעַת וּלְהִבִּין עוֹד וְעוֹד
 בְּלִי סוּף. וְגַם הָאֲבָרְכִים
 הַיּוֹצְאִים לְמִסְיַרְת
 שְׁעוּרִים לְרַבִּים, אֵין לָהֶם
 לְרִפּוּת אֶת יְדֵיהֶם לְנוּחַ עַל
 מִשְׁכָּבָם עִם חֻזְרָתָם
 מִהַשְׁעוּר, אֲלֵא לְהַקְדִּישׁ
 אֶת זְמַנָּם וְלְהִיּוֹת שְׂקוּעִים
 בְּלִמּוּד לְמִרוּת טְרָדוֹת
 הַשְׁעוּרִים וְחֻבָּה קְדוּשָׁה
 עַל הָאֲבָרְכִים שִׁיחֵיו
 לְהִיּוֹת שְׂקוּעִים בְּלִמּוּד,
 וְכָל מַעֲנִיָּהֶם יִהְיֶה אֵךְ וְרַק
 בְּלִמּוּד, וְשׁוּם דָּבָר וְעֵנִין
 לֹא יֵעֲנֶן אוֹתָם כִּי הוּא זֶה,
 שְׂרַק כֵּן יִצְלִיחוּ וְיִרְאוּ
 בְּרַכָּה בְּלִמּוּדָם.

שאלות ותשובות

מאת הרב"ג יגאל כהן שליט"א

שאלה: האם מותר ביום הכיפורים לקחת כדורים?

תשובה: אדם שחייב לקחת תרופות באופן קבוע (גם תרופות לנפש) וכן אדם שמרגיש כאבי ראש חזקים וכדומה מותר לו ליטול כדורים שאין בהם טעם כלל ללא מים. ואם חייב לשתות מים עם הכדור או שזה כדור שיש בו טעם יעשה שאלת חכם (יעויין חזון עובדיה ארבע תעניות עמוד ל).

שאלה: עשיתי לחברי עוול אבל שמעתי שהוא מחל לי האם בכל זאת אני צריך לבקש מחילה?

תשובה: בספר שערים מצוינים להלכה כתב שמחויב ללכת ולבקש מחילה אע"פ שיודע שמחל שהמחילה גופה שמבקש ומתביש זה הכפרה, וכעין זה כתב בספר "מטה משה" וכן גם כן מסופר על רב בגמרא שהלך להמציא את עצמו בפני הטבח שפגע בו בשביל שיבקש ממנו מחילה ולא הסתפק בזה שימחל לו. ולכן ראוי והגון לבקש מחילה אפילו שיודע שמחל לו ועוד דלפעמים אין זה בלב שלם אלא רק מהשפה ולחוץ ורק אחר שיפייסנו באמת זה יהיה בלב שלם.

שאלה: דיברתי לשון הרע על אדם. האם בבקשת המחילה חייב לפרט מה שאמרתי עליו או אפשר לבקש מחילה באופן כללי כדי שלא יפגע שנית?

תשובה: כתב החפץ חיים דצריך להודיע אם דיבר עליו לשון הרע ונגרם לו נזק כגון שנתגנה ע"י השומעים על ידי זה. אבל בשם רבי ישראל מסלנט מובא דאם חבירו עלול להפגע יותר אם יגיד לו הדברים, אין חייב להודיעו ורק יבקש מחילה באופן כללי. וכן פסק בחזון עובדיה ימים נוראים. ואם לא נגרם שום נזק לחבירו דהשומעים לא קיבלו את דבריו אין צורך בבקשת מחילה ונחשב לו עבירות שבין אדם למקום.

שאלה: האם מותר לנעול לילדים קטנים נעלי עור ביום הכיפורים?

תשובה: מרן בסימן תרטז כתב שילדים קטנים אע"פ שמותרים בשאר העינויים אסורים בנעילת הסנדל, ויש שכתבו שהיום ישתנו הטבעיים, עיין חזו"ע" ימים נוראים מכל מקום ראוי והגון שגם היום לא ינעלו לילדים נעלי עור כמבואר במרן.

שאלה: האם מותר לתת לילדים קטנים ממתקים ושוקולדים ביום הכיפורים?

תשובה: בגמ' בסוף תענית כתוב שלא היו ימים טובים לישראל כ-ט"ו באב ויום הכיפורים, ואע"פ שבט' באב מבואר באחרונים שנותנים להם רק לחם ומים זה בט' באב שאינו יום שמחה, אבל ביום הכיפורים אפשר לתת להם כל טוב מצרים, וכן חולה שמותר לו לאכול יכול לאכול דברים הטעמיים לו ולא חייב רק לחם ומים עיין מנחת

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד

דוד ויהונתן נפגשים לראשונה

לאחר שהרג דוד את גוליית, החלה משמו להאיר בעולם, ושאלו אהב את דוד, אך אהבה זו סרה במהירות כתוצאה ממעשה שהיה, גוליית, גרם לעם ישראל להיות שרויים בפחד נוראי במשך ארבעים יום, ולאחר מותו פרצה שמחה מליבות עם ישראל, שאול המלך ערך 'תהלוכת ניצחון' בערי ישראל, כשדוד מחזיק בידו את ראשו הכרות של גוליית, כשמטרתו לגרום בצורה ויוזאלית לשחרר את הפחד מליבות האנשים, שאין להם לחשוש מפניו, כעין זה מובא בגמרא (פסחים ק"ח ע"ב). לאחר קריעת ים סוף חששו בני ישראל, שמא גם המצרים ינצלו כמותם, וכעת הם עולים ליבשה ממקום אחר, מה עשה הקדוש ברוך הוא להוציא את החשש מליבם? אמר לשרו של ים לפלוט את גופות המצרים ליבשה, ורק כשראו בני ישראל את מצרים מת על שפת הים, נחה דעתם.

המשפט שעורר את העוינות

ב'תהלוכת הניצחון' השמחה היתה כה גדולה, וגם כל הנשים יצאו לראות את שאול המלך, הנביא מתאר את אשר התחולל ברחובות הערים (שמואל א יח, ו) "וַתֵּצְאֵנָה הַנָּשִׁים מִכָּל עָרֵי יִשְׂרָאֵל לְשִׁיר וְהַמְחֻלוֹת לְקִרְאֵת שְׂאוֹל הַמֶּלֶךְ, בְּתַפִּים בְּשִׁמְרָה וּבְשִׁלְשִׁים", בשמחתם, אמרו הנשים משפט שעורר את שנאתו של שאול כלפי דוד, וכך אמרו (שמואל א יח, ז) "הֲיֵכָה שְׂאוֹל בְּאֶלְפֵיו, וְדָוִד בְּרִבְבֹתָיו", למשפט זה יש משמעות חיובית וגם משמעות שלילית, המשמעות החיובית, ששאול נצרך לכמה אלפי אנשים להכות את הפלישתים כפי שקרה במלחמת המכמש, ואילו דוד נאלץ לכמה רבבות מישראל על מנת להילחם בפלישתים, כפי שהיה לאחר הריגת גוליית, כשנסו הפלישתים ודוד רדף אחריהם יחד עם רבבות מבני ישראל, לעומתו שאול המלך נצרך לקהל מועט כדי לנצח את הפלישתים שהגיעו עם צבא רב (שמואל א יג, ה) "בְּחַל אֶשְׁרַע עַל שֵׁפֶת הַיָּם", ולכן מעלתו גדולה מדוד שנוקק לקהל מרובה כדי להניס את הפלישתים.

אך שאול בחר לשמוע את הפרשנות השלילית, שכוונת הנשים לומר ששאול היכה רק אלפי פלישתים, ואילו דוד המלך היכה רבבות פלישתים, על משקל הפסוק (תהלים צא, ז) "יַפֵּל מִצְדָּךְ אֶלֶף, וְרִבְבָה מִימִינֶךָ", כאשר יד שמאל שהיא היד החלשה, מכה אלף אויבים, ולעומת זאת יד ימין שהיא היד החזקה, מכה עשרת אלפים אויבים, ומכאן הבין שאול המלך שהם מכנים אותו כיד שמאל, דהיינו שאינו מסמל את עיקר הנהגת העם, כשם שיד שמאל היא היד החלשה, ואילו את דוד מכנים כיד ימין, לרמוז שהוא ראוי להיות עיקר הנהגת העם, ולכן אמר שאול בליבו (שמואל א יח, ח) "לְדָוִד רִבְבוֹת, וְלִי נֶתְנוּ הָאֶלְפִים, ועוד לו אֵךְ הַמְלוּכָה".

ונשאלת השאלה, מדוע חשש שאול המלך שאהדת העם לדוד תגרום לו לאבד את המלוכה? החיד"א ('חומת אנך' שמואל א יח, ח) מבאר, שחרה לשאול שהזכירו את שמו ללא תואר מלכות, וכאילו השוו את כבודו של דוד, לכבודו של שאול המלך, ולכן אמר 'ועוד לו', דהיינו, שאף אם היו משבחים את דוד שהיכה יותר מרבבות, לא היה אכפת לו, ומה שהפריע לו זה הלשון 'אך המלוכה', כלומר שלא הזכירו את שמו עם תואר מלכות.

ל"ביע אומר" - הרב יגאל כהן שליט"א בכל עמדות נדרים פלוס

יגאל אומר

קו לימוד יומי לנשים ובנות
 מתוך ספר
 "שער הבטחון המבואר"
מאת הרב יגאל כהן שליט"א
 2 - 3 דקות ביום
 להצטרפות חייגי:
054-8502066

קו לימוד לגברים
 בספרו של
 הרב יגאל כהן שליט"א
 שיעור קצר של כ-2 דקות
 מידי יום
בטל: 077-4017828
שלוחה 52

תיקון לכל יום בשנה

בין שני ימי ראש השנה ליום הכיפורים, ישנם שבועה ימים. וכתב מהר"ח ז"ל ב"שער הכוונות" בשם מהר"ם גלאנטי ז"ל ששמע מהאר"י ז"ל, ששבועה ימים אלה הם כנגד שבועת ימי השבוע, ובכל יום ויום יעשה תשובה כפי כוחו, ויכוון לכפר בזה כל מה שחטא באותה שנה באותו היום. כגון, ביום ראשון יכוון לתקן כל מה שחטא בימי ראשון של כל השנה, וכן בכל יום ויום. וכן כתב ה"משנה ברורה" בשם "יערות דבש".

ובספר "יסוד ושרש העבודה" כתב על פי זה בענין שבת שובה, שגם בדבר שמותר מן הדין לעשותו בשבת, ידקדק מאד בשבת זו להדר בו, ואפילו שלא לחשוב בעניני העולם הזה כלל אלא רק בריאת ה', ואז מוחלים לו כל מה שחטא בשבתות מיום היוולדו ועד עתה!

בביאור הקשר שבין כל הימים המקבילים, יש לומר על פי היסוד שכתב הגר"ח מוולוז'ין בספר "נפש החיים", שכל יום זקוק לתיקונו הפרטי על ידי התורה והמצוות שיקיימו בו ישראל, משום שכל יום הוא יצירה עצמאית ושונה לחלוטין מכל הימים שהיו לפניו ושיהיה לאחרייו (על דרך המשל, בכל סרגל מדידה ישנם קווים זהים רבים. אך כל קו ייחודי לעצמו בהיותו נמצא במספר סנטימטר אחר, ובמספר מילימטר אחר). משום כך יהודי החי היום, יכול לתקן מה שרשב"י וחבריו התנאים הקדושים לא יכלו לתקן, משום שהם חיו בסרגל זמן אחד, והוא חי בסרגל זמן אחר. ולפיכך אמרו רבותינו ז"ל שהמפסיד קריאת שמע בזמנה או תפילה בזמנה, עליו נאמר: "מַעֲנֵת לֹא יוֹכֵל לְתַקֵּן". משום שאף על פי שמחר יקרא קריאת שמע ויתפלל, לא יועיל להיום, שהרי מחר הוא יום אחר הנמצא במסלול אחר, וזקוק לתיקונו הפרטי מצד עצמו.

ובמסכת שבת מבואר, שתכונות הוולד הנולד באחד מימי השבוע, מושפעות ממה שנברא באותו היום בששת ימי בראשית. עיין שם. וזהו לפי שאותו היום שבימי בריאת העולם, הוא שורש כל הימים המקבילים אליו, במשך כל השבועות והשנים שבאו אחריו.

נמצא, שכל יום עומד עצמאי לבדו, וישנו שורש משותף לכל יום מסוים מימי השבוע בכל שבוע ושבוע, מאז בריאת העולם ועד היום, והוא המחבר ומקשר בין כל אותם ימים מקבילים.

ומכאן יש ללמוד דבר חידוש, שהחוטא ביום ראשון, פוגם במסלול המשותף לכל ימי ראשון, ושונה הוא מהחוטא ביום שני. דרך משל: המדבר לשון הרע ביום ראשון, פוגם באופן שונה מהמדבר לשון הרע ביום אחר. כמו שמצינו שעמי ארצות נזהרים בשבת מן השקר, יותר מימי החול. ואף על פי שאינם נביאים, לבם אומר להם שהפגם ביום זה שונה מימים אחרים. וכך גם בדבר מצוה.

וחידש לנו האר"י ז"ל על פי קבלתו, שהוטבע בטבע שבועת הימים שבין ראש השנה ליום הכפורים, שבהיותם ימי תשובה ותיקון לשנה הקודמת, יהיו בבחינת שורשי תיקון הימים למפרע, ויהיה בידם לתקן את כל קלקולי השנה שעברה! כל יום כנגד היום המקביל אליו.

ולמבואר יובן היטב הפשוט מאליו, שאין לחשוב ח"ו שדברי האר"י ז"ל אינם אלא דברי עידוד בעלמא לעורר את הלבבות לתשובה בימים אלה, אלא דברים כפשוטם ממש, שכל יום משבעת הימים הללו שבעשרת ימי תשובה, מסוגל לתקן בפועל על הצד הטוב ביותר את אשר פגם באותו יום בכל ימי השנה שחלפה.

הרי לנו זכות גדולה שהיא גם חובה גדולה, לאזור חיל בימים יקרים אלה, ולהשתמש בסגולתם לתשובה מטהרת, ולהגיע זכים ונקיים ליום הכפורים (האדם במעגל השנה מאת הרה"ג ר' זמיר כהן שליט"א).

ראש של כל השנה

ביום הראשון של ראש השנה, אומר הרב פינקוס זכר צדיק וקדוש לברכה, השכל נפתח, האדם מתלהב. הוא מכיר שיש בורא לעולם ורואה דברים שמעולם לא חשב עליהם. מה אם כן עליו לעשות? להיות יהודי טוב, להיות ילדה טובה! אם אתה רוצה שנה טובה, פרנסה טובה, נחת מהילדים, בריאות וכו' – אין מה לעשות, עליך להפשיל שרולים ולהתחיל לעבוד קשה. ביום השני מתחילה סוגיה אחרת, והיא: "החבי" בות" – "חביבין דברי סופרים!" יום זה הוא המשך ועלייה ליום הראשון, ומונחת בו תוספת של חביבות. בקדמונים מצינו לשון, שהיום הראשון הוא בבחינת "אחור" והשני הוא "פנים אל פנים". כמו שמצינו בכרובים שהיו בבית המקדש, שיש מצב של "פנים אל פנים" – שהשכינה וישראל הם בחביבות של הארת פנים, ויש מצב של "אחור" – "מצדדי אצדודי" (ב"ב צט ע"א). ואם נשאל: מה מצבם של הכרובים כיום? האם הם "פנים מול פנים" או "מצדדי אצדודי"? התשובה פשוטה: כלל ישראל נמצאים בגלות, והכרובים גם הם כביכול גלו ממקומם ונפרדו. העבודה שלנו הינה לקרב את הכרובים, שהקב"ה ישכון בביתנו. ביום הראשון של ראש השנה משיגים התחדשות, רוצים לקיים את התורה ומצוותיה בשלמות, אך היום השני הוא רתיחה של אהבה. "פנים אל פנים" – פירושו כמו שני אנשים שמסתכלים אחד על השני, העיניים אל העיניים, הפה אל הפה, והאוזניים אל האוזניים. אבל "מצדדי צדודי" זה כבר משהו אחר לגמרי, לא מביטים ישר בעיניים, אלא פוזלים הצידה... לדוגמא: יהודי אחד, מהדר במצוות, יוצא מביתו השכם בבוקר כשהוא עטוף בטלית ותפילין, עובר ליד תיבת הדואר, ומבחין שמציץ ממנה העיתון היומי. הוא אומר לעצמו: "אבדוק רק את הכותרת הראשית!" זוהי הליכה הצידה. הצצה קטנה זו עלולה לקלקל לך את כל סוגיית "פנים אל פנים". ולא מדובר כאן על קריאת דברים אסורים, חלילה, אלא עצם ההצצה הקטנה היא כבר מבחינת "מצדדי צדודי". תתאר לעצמך שאתה גר בירושלים ואמך גרה בבני ברק והנה בוקר אחד אתה מתעורר משינה, פותח את העיניים ולפתע היא עומדת מולך. האם לא תאמר לה בשמחה "שלום"?! יהודי קם בבוקר, את מי הוא רואה? את הקב"ה! לכן מיד הוא אומר: "מודה אני לפניך מלך חי וקיים..." אבל ישנם אנשים שלא רואים את הקב"ה. הם מיד מסתכלים הצידה ורואים כוס קפה ועיתון. הם לא פונים אל "פנים מול פנים". זו לא עבירה ח"ו, אך כשקמים בבוקר לפני הכול צריכים לראות את הקב"ה. אח"כ מגיעים לכיור, ושוב הקב"ה לנגד העיניים – "ברוך אתה ה'.. על נטילת ידיים". זהו עניינם של עשרת ימי תשובה – לקנות את מדרגת "פנים מול פנים". ואיך קונים זאת? ע"י התחדשות. לעצור ולהתבונן: ממי זזת הצידה? מי מביט לך בתוך העיניים, עם מי אתה כביכול מתחבק! הרב פינקוס זצ"ל ממשיך ואומר שלדעתו זו הבעיה של הדור, שאנו עושים הכול בצורה 'מקצועית', לא מחנכים את הילדים לקבל את השייכות הרגשית, לאהוב את ה' יתברך, את התורה והיהדות. ומי אשם בזה? המצב שישנם עיתונים כשרים, משחקי מחשב כשרים וחדשות כשרות, הכול כשר! הקב"ה אומר: "המדבר הייתי לישראל!?" האם כל כך משעמם לכם?.. הרי יש לנו את פסח, שבועות, סוכות.. את השבת.. גוונים נפלאים ביהדות המתוקה! ואנחנו מחפשים ריגושים בחוץ? זוהי העבודה של ראש השנה, להתחיל מחדש את יסוד היהודי, לחיות עם הקב"ה אחד מול השני. בהמשך מגיעים ליוהכ"פ ולאחר מכן זוכים להיכנס לסוכה, לקבל כביכול חביקה מהקב"ה, ומקיימים את מצוות חבטת הערבות שהיא כביכול נשיקה מאיתו יתברך. אבל כדי לקבל נשיקה, מוכרחים להיות עם הפנים ישר, כי אם אדם מביט הצידה, איך כביכול יוכל הקב"ה לנשקו?? יזכנו הקב"ה להגיע לרוממות מעלת "פנים אל פנים" כדי שנוכל לחבוק את הקב"ה, ונזכה ל "ישקני מנשיקות פיהו" – נשיקת פנים אל פנים, שכולה אהבת ה' יתברך לישראל וממנה יושפע שפע רוחני וגשמי לכל השנה, לנו ולכל עמו ישראל!

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

איך יתכן לשאול קשיה של פני יהושע בלי פפה

ספר רבי אהרן טויסיג שליט"א ספור מבהיל, לפני שנים בעודו מממתין בתור אצל פרופסור ג'רמט גן, הוא רואה לידו אדם חלונני, אצל מחזיק בידו דבר פלאי – גמרא מסכת נבמות, ולומד את הדף היומי, ללא פפה לראשו.

פונה הרב טויסיג ושואלו, היכן אתה לומד מסכת נבמות, וכן ספר הוא גר בהרצליה, ונדע לו שאחד משכניו מעביר שעור בגמרא.

בהזדמנות הראשונה שפגש את השכן האבך, שאל אותו האם גם הוא

יוכל להשתתף בשעור הזה, האבך השיבו בחיוב, אכל הוסיף השכן החלונני בתנאי שאיני חוגש פפה, האבך קבל את התנאי.

אותו אבך הכין את משתתפי השעור שמגיע שכן שהוא רחוק מהיהדות, ולא להעיר לו שום הערה. ובאמת הוא הגיע לשעור ללא פפה לראשו, וכבר בשעור הראשון הוא שאל שאלה טובה במהלך השעור. האבך שבח אותו, ואמר לו שקשיה זו מופיעה בפני יהושע, ואף הוציא את הספר מהארון והראה לו את קשיתו. למחרת שוב הגיע השכן ובגלוי ראש רח"ל, וגם הפעם הוא שאל שאלה טובה, ומגייד השעור אומר לו שזה שאלה של המהר"ש"א.

המשך בעמוד האחרון

המשך מוסר עם סיפור

חָלְפוּ לָהֶם שְׁלֹשָׁה יָדָשִׁים – וְהָרַב טוּיָסִיג מִקְבֵּל טֵלְפוֹן מֵהָאֲבִיךָ מְהֻרָצֵלָה, וְאָמַר לוֹ לִפְנֵי מִסְפָּר זְמַיִם, נִכְנָסוּ אֵלַי הַשְּׂכָן הַחֲלוּנִי וְאִשְׁתּוֹ, וְהָאִשָּׁה מִסְפַּרְתָּ שְׂבָחֵדָשִׁים הָאֲחֵרוֹנִים חָל שְׁנוֹי דְרָסְטִי בְּכָל מְהֻרָצָה הַחַיִּים שְׁלָהֶם, הֵן בְּבִית, וְהֵן בְּעֶסְקִים. בְּעֵלָה יוֹתֵר עֲדִין וּמִתּוֹן וּמִתְחַשֵּׁב, וְהֵם הִגִּיעוּ לְמִסְקָנָה שְׁזָה מֵהַשְּׁעוּרִים. לְכֹן הֵם הִחְלִיטוּ יַחַד, שֶׁהֵם רוֹצִים לְהַכְשִׁיר אֶת הַמִּטְבָּח, וּמִבְקָשִׁים הַדְרָכָה פִּיצָד לַעֲשׂוֹת זֹאת.

וּבְעֵרֵב רֵאשׁ הַשְּׁנָה הַתְּקַשֵּׁר הָרַב טוּיָסִיג לְאֲבִיךָ מְהֻרָצֵלָה וּשְׂאֵלוֹ מֵהַתְּקַדָּם, וְאָמַר לוֹ הָאֲבִיךָ שֶׁהַשְּׂכָן הוֹצִיא אֶת יְלָדָיו מִבְּתֵי הַסְּפָר הַחֲלוּנִיִּים וְהִכְנִיסָם לְמוֹסְדוֹת חֲנוּךְ חֲרָדִים.

וְאָנִי לְמִדְתִּי מֵהַמַּעֲשֶׂה זֶה כְּמָה נִקְדוֹת: א. לֹא לְהַעִיר אֶלָּא לְהַאִיר, בְּפֶרֶט בְּיָמִים אֵלּוּ. ב. דָּף גְּמָרָא אֶחָד וְעוֹד אֶחָד וְעוֹד אֶחָד הוֹצִיא מִשְׂפָּחָה מִשְׂאֵל וְהִבִּיאָם אֶל בֵּית ה', וְגַם לְשִׁלּוּהָ וְאֶהְבָּה. ג. לֹא לְהַתִּיאֵשׁ מִשׁוֹם יְהוּדִי, הִנֵּה לָנוּ אָדָם שֶׁרְחוּק מְאֹד וְהַתְּקַרְבָּ, אֲבָל עֲבָרוּ לָהֶם יָדָשִׁים אֲרָפִים מְאֹד עַד שֶׁהִנִּיצוּן יָצָא.

וְהַיְהוּדִי הִרְחוֹק תָּמָה וּמִסְפָּר שֶׁהוּא בְּמִקְצוּעוֹ מֵהַנְּדָס אֶלְקָטְרוֹנִיקָה, וְכִדִּי לְקַבֵּל אֶת הַתֵּאָר 'מֵהַנְּדָס' נִזְקֵק הוּא לְכַמָּה שָׁנִים שֶׁל לְמוֹד שֶׁל סְפָרִים מִפְּרִיכָה לְכַרִּיכָה עַד שֶׁרָכַשׁ אֶת הַמִּקְצוּעַ הַנְּכֻסָּף, וְהִנֵּה כָּאֵן כָּבֵר בְּשְׁעוּרִים הָרֵאשׁוֹנִים הוּא מִצְלִיחַ לְשְׂאֵל שְׂאֵלוֹת שְׂמוּפִיעוֹת בְּסְפָרִים שֶׁחָבְרוּ עַל הַש"ס, הִיתְכַּן?? וּמִמְחֻשְׁבָּה לְמַעֲשֶׂה הוּא מִסְפָּר שֶׁבְּשְׁעוּר הַשְּׁלִישִׁי הוּא שְׂאֵל אֶת הָאֲבִיךָ אֶת הַשְּׂאֵלָה הַזֹּאת.

וְהָאֲבִיךָ הַשְּׁבִיבוּ – פִּי קִדְשֵׁת הַתּוֹרָה שׁוֹנָה מִכָּל הַחֻכְמוֹת, אָדָם הַרוֹצֵה לְלַמֵּד תּוֹרָה, הַתּוֹרָה מְאִירָה לוֹ פְּנִים, אֲמַנָּם אֶתָּה מְגִיעַ בְּלִי כְּפָה, אֲבָל נִפְשֶׁךָ חֻשְׁקָה בַּתּוֹרָה, וְלָכֵן הַתּוֹרָה מְאִירָה לְךָ פְּנִים.

וּמִסְפָּר שֶׁהַמְשִׁיךְ לְהִגִּיעַ לְשְׁעוּרִים תְּמִידִין כְּסֻדְרָן, כְּבָר כְּמָה שְׂבוּעוֹת. וּבְקִשׁ מִמֶּנּוּ הָרַב טוּיָסִיג אֶת הַשֵּׁם שֶׁל הָאֲבִיךָ הַמְּגִיד שְׁעוּר, עוֹד כְּאֹתוֹ וְעָבַר הַתְּקַשֵּׁר הָרַב טוּיָסִיג לְאֲבִיךָ הַמְּגִיד שְׁעוּר, וְסָפַר לוֹ עַל הַפְּגִישָׁה שֶׁהִיָּתָה לוֹ בְּחֶדֶר הַהַמְתַּנְּה שֶׁל הַפְּרוֹפֶסוֹר וְחֻזֵק יָדָיו, וּבְקִשׁ לְדַעַת הַיָּאךְ יְהִי הַהַתְּפַתְחוּיּוֹת אִם אֹתוֹ יְהוּדִי חֲלוּנִי, כְּדִי שִׁיּוּכַל לְסָפַר זֹאת בְּרַבִּים.

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

"כי באפם הרגו איש" (בראשית מ"ט)

(ג)

שלום לעם ישראל היקרים והחביבים נשאלתי מאת ידיד וחבר, שלכולם תמיד הוא עוזר, האם מותר לומר לשון הרע ברמז שלא לתועלת, או שגם לדיבורים כאלו יש לסגור את הדלת, כגון שאומר שפלוגי התארח אצלו יותר מפעמיים, ותמיד הוא דואג לעשות אצלו 'נטילת ידים', ובדבריו התכוין את פלוני לגנות, ואת מעשיו הלא טובים לגלות, שאת רכושם של אחרים הוא אוהב, ואותם הוא חונד וגונב.

עניתי לאותו מכר וחבר, שהחפץ חיים את דברי הגנות ברמז אוסר, וכותב שיש בלשון הרע ברמז איסור גמור, ושזה עוון מאוד חמור, ופעמים אף שלא מדבר על האחר, על איסור לשון הרע ברמז הוא עובר, כגון שתוך כדי הסיפור קורץ בעיניו, ורומז על פלוני שנמצא לפניו, ועושה כן שלא יבינו השומעים, והעושים כן על איסור לשון הרע גמור הם עוברים (חפץ חיים כלל א' הלכה ח' באר מים חיים אות י"ג).

ואף אם לא מנאר בדבריו על מי הוא מדבר, על איסור לשון הרע בצנעה הוא עובר, אם מתוך הסיפור מבינים השומעים, כלפי מי הדברים אמורים. כגון אם קבעו הדיירים בבנין, להגיע לאסיפה בזמן, ודוד השכן מאחר כל הזמן, וגערו בו השכנים כבר כמה פעמים, בתקוה שזה יגרום לו להפנים, שלא לאחר לאסיפה זה דבר חשוב, הזמן של השכנים זה דבר שלא ישוב. ובאסיפה האחרונה דוד השכן שוב פעם איחר, ואף אחד מלבד לוי לא שם לב ולא הררה. ובתחילת האסיפה ביקש לוי לדבר, ועל המלך דוד הוא החל לספר, ועשה זאת בכונה ובדרך מרמה, כדי שישימו לב שדוד שוב פעם מאחר לאסיפה. וכך היה שהנאספים החלו לרטון, על דוד השכן שמאחר המון. בזה עבר לוי על איסור לשון הרע בצנעה, שמרבה בעם ישראל את השנאה (שם כלל ג' ה' ד').

נזכה תמיד להרבות אהבה בעם ישראל, ובקרוב נמשש נזכה לביאת הגואל.

ניתן לשמוע חיזוק קצר (ברקה והצ'י) מדי יום ביזמו בהלכות שמירת הלשון, בטל: 069-2222-0777 שלושה 3 ואחר כך להקיש 1. כמו כן ניתן לקבל חומר מיוחד ליוכי הרבים בשמירת הלשון בכל! 052-768-3816.

פניני הדף היומי

מאת הרב"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א

ראש השנה דרכי לימוד התורה

שליש במקרא, שלישי במשנה, שלישי בתלמוד {קידושין דף ל'}

בסוגייתנו אנו למדים שאדם צריך לחלק את הזמן שהוא עוסק בתורה לשלושה חלקים. שלישי במקרא, דהיינו לימוד תנ"ך. שלישי במשנה, ושלישי בתלמוד, דהיינו לימוד הש"ס. ובשולחן ערוך {י"ד סי' רמ"ו} פסק מרן בהלכות תלמוד תורה: חייב אדם לשלש לימודו, שלישי בתורה שבכתב, דהיינו עשרים וארבע ספרים שיש בתנ"ך, שלישי במשנה, דהיינו תורה שבעל פה, ושלישי בתלמוד, שיבין וישכיל אחרית דבר מראשיתו, ויוציא דבר מתוך דבר, וידמה דבר לדבר. והרמ"א שם הביא את סברת התוס', שמה שאיננו מקפידים על סדר זה, משום שאנו לומדים תלמוד בבלי, שהוא בלול במקרא, משנה וגמרא, וכשואדם לומד בו כל יום {בישיבה, בכלל, בשיעור דף ימין}, הוא יוצא ידי חובתו.

והנה לגבי סדר הלימוד עם ילדים בתחילת דרכם, כתב השל"ה שיש ללמדם תחילה תנ"ך על הסדר, עד שידעו היטב, ואח"כ ילמדו איתם משניות, ששה סדרי משנה, ואח"כ תלמוד. והוסיף שגם לסברת הרמ"א שבלימוד תלמוד בבלי יוצאים גם ידי חובת לימוד תורה שבכתב, כיון שיש בו פסוקים מהתנ"ך, מכל מקום בתחילת דרכו של האדם בלימוד התורה, עליו ללמוד קודם את התנ"ך והמשניות שיהיו שגורים בפיו, ואח"כ ילמד תלמוד בבלי. וכן פסקו ה"ח והש"ך. ומה שלא נהגו היום ללמד את הילדים את כל התנ"ך, סמכו על שיטת התוס'. וכן החתם סופר כתב שבזמנינו הדרך המקובלת ללמוד גמרא ואח"כ מקרא.

והגאון רבינו יוסף חיים בשו"ת תורה לשמה {סי' רנ"ד} האריך בדבר זה וכתב, שאף שמי שהוא בקי בש"ס ובשו"ע, צריך להיות בקי גם בתנ"ך, כפי שכתוב במדרש, כמו שהכלה מקושטת בכ"ד תכשיטין, כך תלמיד חכם צריך להיות בקי בכ"ד הספרים שיש בתנ"ך. ומלבד זאת ראוי ונכון לכל אדם לקבוע כל יום לימוד בספרי מוסר. וכתב בספר פלא יועץ שהתבלין נגד יצר הרע הוא לימוד המוסר, ועל כך נאמר "בראתי לו תורה תבלין".

נתיבה והתמיה מובה

המעוניין לרכוש את הדיסק אונקי על כל מסכתות הש"ס הדף היומי ושיעורים בהלכה יצור קשר 0527630352 כמו כן לשמיעת קו הדף היומי העולמי 24 שעות ביממה 055-9302663

שותפים!
בשעה טובה קיבלנו היתר לעוד שתי קומות ולכם יש אפשרות להיות שותפים בכל הזכויות שיהיו במקום

מטר 36x400
חצי מטר 36x200
אמה 36x100

צרו קשר: **03-8000770**

פדיון נפרות המהודר

אם בהצוון לעשות צדקה מעולה עשה אותה עם עמלי תורה עניים "פדיון נפרות המהודר" שיתנו לעמלי תורה עניים ומשפחות מקוקות.

ניתן לספור בבית המדרש ברובי עוילא 41 ב"ב או באשראי בתלמן

03-8000770

השמות ימסרו לברכה להרה"ג יואל כהן שליט"א

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "ביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב:20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה